

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Til høringsinstansene

Deres ref

Vår ref
19/1513-

Dato
25. november 2019

Høringsbrev - nye tilskuddssatser og endringer i vareomfang for RÅK-ordningen 2020

Landbruks- og matdepartementet sender med dette ut på høring forslag til endringer i forskrift 10. juni 2009 nr. 636 om råvareprisutjevning for bearbejdede jordbruksvarer.

For det første fremmes det forslag til nye satser for prisnedskrivning (PNS) og eksportstøtte (XR) for 2020. Videre foreslås det noen endringer i RÅK-ordningens vareomfang.

Endringene vil bli drøftet i **høringsmøte 5. desember 2019**. Møtet vil finne sted i Landbruks- og matdepartementets lokaler kl. 10:00.

For å kunne forvalte tilskuddsmidlene på en forsvarlig måte, og gi bedriftene nødvendig forutsigbarhet for rammebetingelsene i 2020, er det avgjørende at forskriftsendringene trer i kraft 1. januar 2020. Bedriftenes interne systemer er også tilpasset at endringer i tilskuddssatser og øvrige justeringer rutinemessig fastsettes i desember. Endringene vil bli drøftet i høringsmøte den 5. desember 2019, og det vil videre være anledning til å sende inn eventuelle skriftlige høringsuttalelser i etterkant av møtet. På denne bakgrunn departementsråden besluttet forkortet høringsfrist.

Det bes om at skriftlige høringsinnspill blir sendt Landbruks- og matdepartementet innen **11. desember 2019**.

Høringsdokumentene er publisert på: <https://www.regjeringen.no/no/dep/lmd/id2678203/>

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Landbrukspolitisk
avdeling

Saksbehandler
Sigurd Siem
22 24 91 87

1. JORDBRUKSAVTALEN 2019 - RÅK-ORDNINGEN

Bevilgningen til ordningen for råvareprisutjevning (kap. 1150, post 70.12) er fastsatt til 234,347 mill. kroner¹ for 2020. Bevilgningen fordeles mellom prisnedskrivning (PNS) og eksportstøtte (XR). Eksportstøtten i RÅK-ordningen er begrenset i WTO til 36,4 mill. kroner. Fra 1. januar 2021 kan det ikke lenger utbetales eksportstøtte.²

RÅK-ordningen omfatter prisnedskrivning, eksportstøtte og tollsatser. Disse virkemidlene skal til sammen gi råvarepriskompensasjon. Formålet med ordningen er å bidra til at norsk næringsmiddelindustri kan produsere og levere industrielt bearbeidede jordbruksprodukter basert på norske jordbruksråvarer. Tilskudd i form av prisnedskrivning kan gis dersom tollsatsene alene ikke kompenserer for forskjeller mellom internasjonale og norske råvarepriser. Ved eksport kan det i tillegg ytes tilskudd slik at ferdigvarer produsert på norske råvarer har råvarepriskompensasjon i fremmede markeder. Ordningen skal bedre konkurransekraften for norsk næringsmiddelindustri gjennom å utjevne prisforskjellene på råvarene industrien benytter. RÅK-ordningen er bestemt i Protokoll 3 til EØS-avtalen og bidrar til konkurranse og økt handel av RÅK-varer.

Tilskuddssatsene bestemmes av prisforskjellen mellom Norge og verdensmarkedet på de enkelte råvarene. Råvareprisene skal gjelde for representative kvaliteter og kvanta som benyttes som råvarer i RÅK-industrien. I tilfeller der det er vanskelig å finne sammenlignbare priser på like kvaliteter i Norge og på verdensmarkedet, brukes priser på nære substitutter.

Gjeldende prisnedskrivningssatser ble fastsatt med virkning fra 1. januar 2019.

2. ENDRINGER I PRISNESKRIVNINGSSATSENE FOR 2020

2.1 Bakgrunn

Landbruksdirektoratet følger løpende konkurransesituasjonen for RÅK-industrien, og vurderer behovet for kompensasjon på råvarene som industrien benytter. Grunnlaget for vurderingen er markedspriser i Norge og på verdensmarkedet, samt forventet prisutvikling. Valutakurser og forventninger om utvikling i disse vil også påvirke konkurransesituasjonen, og inngår derfor i vurderingen, jf. 2.1.1. Informasjon om norske råvarepriser hentes fra leverandører og brukere av råvarer i RÅK-industrien, jf. 2.1.2. Internasjonale priser hentes fra norske aktører og fra internasjonale priskilder.

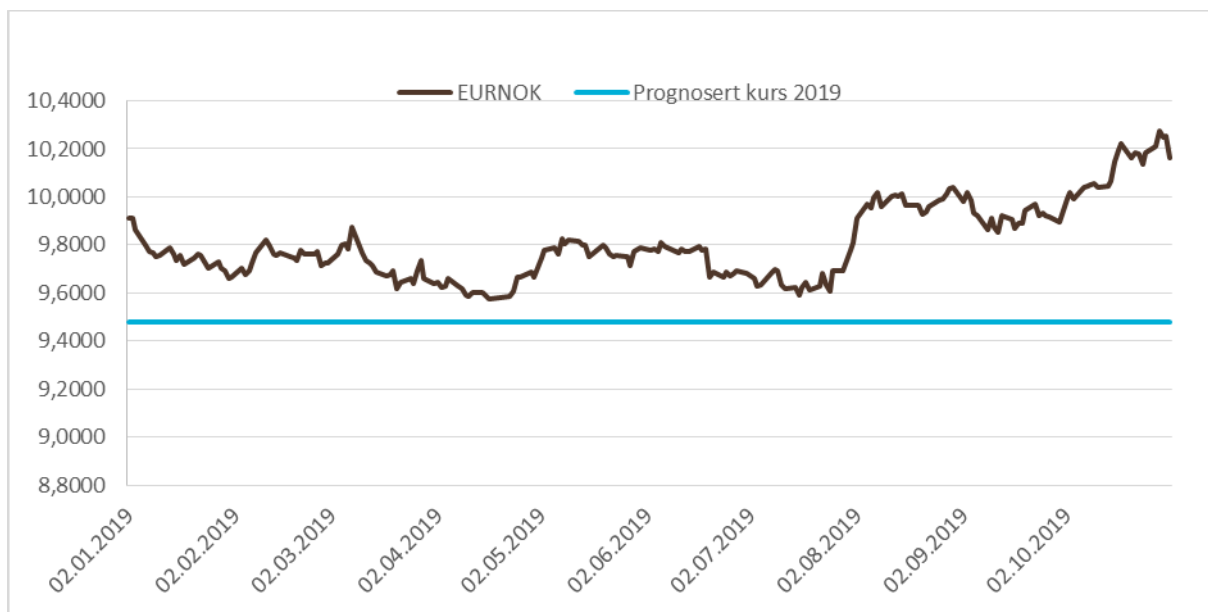
Under kapittel 2.2 til 2.5 omtales konkurransesituasjonen for meieriråvarer, kjøtt råvarer, råvarer av egg og potetråvarer. En samlet oversikt over foreslåtte nye prisnedskrivningssatser for samtlige råvarer fremkommer i tabell 1 til slutt i høringsbrevet.

¹ Prop. 120 S (2018-2019) Endringer i statsbudsjettet 2019 under Landbruks- og matdepartementet (Jordbruksoppgjøret 2019)

² I desember 2015 ble det enighet om en ministerbeslutning i WTO som for Norge innebærer at all eksportstøtte til landbruksvarer skal avvikles senest innen utgangen av 2020.

2.1.1 Valutakursutvikling

For å kunne sammenligne norske og internasjonale priser regnes internasjonale priser om til norske kroner for de aktuelle råvarene. Ved satsfastsettelse av PNS og XR for 2019 ble valutakursen 9,48 EURNOK lagt til grunn. I fastsettelsen av satsene for 2019 ble det ikke estimert noen dollarkurs ettersom ingen av de internasjonale råvareprisene som var lagt til grunn for satsene, var i dollar. Det samme gjelder for råvareprisene som ligger til grunn for satsene for 2020. I figuren under presenteres valutakursutviklingen for EURNOK hittil i 2019, målt mot den prognoserte valutakursen som ble brukt som grunnlag for gjeldende tilskuddssatser.

Figur 1: Valutakursutvikling for norsk krone mot euro i perioden 1. januar-1. november 2019

I gjennomsnitt har EURNOK vært på 9,81 per 1. november. Dette er en svakere kurs enn den som ble lagt til grunn ved fastsettelsen av satsene for 2019. Isolert sett har dette bidratt til at konkurransesituasjonen for norske råvarer har vært bedre så langt i 2019, enn forventet ved satsfastsettelsen.

Landbruksdirektoratet tilrår å bruke 9,91 EURNOK som grunnlag for satsene i 2020. Kursen er basert på informasjon og prognoser hentet fra Norges Bank, Nordea og DNB.

De internasjonale prisene som legges til grunn for beregningen av nye tilskuddssatser, påvirkes av valutakursen som er prognosert for 2020. En svakere prognosert valutakurs enn ved forrige satsfastsettelse bidrar til et høyere internasjonalt prisnivå som, alt annet likt, gir en reduksjon i satsene for 2020 sammenlignet med 2019.

Det foreslås å legge følgende kurs til grunn for satsene i 2020: **9,91 EURNOK**

2.1.2 Endringer i norske råvarepriser

Prisene på norske råvarer som inngår i produksjon av RÅK-varer, påvirkes blant annet av målprisendringer som følge av jordbruksavtalen. Prisene for meieriråvarer påvirkes i tillegg av

satsene i prisutjevningsordningen for melk (PU). Råvareprisene og utviklingen i disse er også påvirket av andre forhold som lønnskostnader, energikostnader, avgifter, provisjon, m.m. Utviklingen i råvareprisene vil derfor avvike noe fra det som kan utledes av jordbruksavtalen.

I årets jordbruksoppgjør ble det vedtatt å øke målprisen på følgende varer med virkning fra 1. juli 2019:

Produkt	Endring kr/l eller kr/kg
Melk	0,03
Svin	0,00
Poteter	0,25
Matkorn	0,14

Sau/lam, egg og storfe er ikke lenger målprisvarer. For disse varene publiserer Nortura en planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE) to ganger i året. I første halvår 2020 legges det til grunn en prisøkning på 0,70 kr/kg for storfekjøtt, mens for sau/lam videreføres gjeldende PGE. For egg legges det til grunn en økning på 0,10 kr/kg i første halvår 2020. Dette er en teknisk justering som ikke vil medføre økte priser til produsent eller i engrosmarkedet. Egg fra miljøinnredede bur reduseres med 0,10 kr/kg.

2.2 Meieriråvarer

Internasjonale priser for råvarene skummetmelkpulver (SMP), helmelkpulver 26 % (HMP 26 %) og smør hentes fra Nederland.³ Prisene for helmelkpulver 28% (HMP 28 %) og melkepulver 20 % (MP 20 %) beregnes med grunnlag i prisen på HMP 26 %. Internasjonal pris på mysepulver er hentet fra det tyske markedet.⁴ For ost er internasjonal pris et gjennomsnitt av prisen på tre ulike ostekvaliteter: tysk Gouda, Cheddar fra EU og tysk Emmentaler.⁵ Prisene for alle meieriråvarene er et gjennomsnitt for perioden juni, juli og august 2019.

Prisen på SMP internasjonalt har hatt en relativt stor økning det siste året. For smør har det vært en kraftig nedgang etter en periode med høye internasjonale priser. Prisene for ost og HMP holder seg på et mer stabilt nivå. De offentlige intervensjonslagrene av SMP i EU er tomme, og prisene har økt i 2019. I 2020 forventes det økte priser og økt produksjon av SMP i EU, blant annet for å tilfredsstille den globale etterspørselen. For HMP går produksjonen i EU derimot ned til tross for økt etterspørsel internasjonalt. Kina har økt sin import av HMP, men fra andre tilbydere enn EU. HMP møter her også konkurranse fra såkalte "fat-filled powders" (FFP), som er melkepulver med en annen fettkilde enn melkefett. Det vurderes som lite sannsynlig med store prisendringer på HMP internasjonalt.

Det er forventet vekst i EUs produksjon av smør i 2020, som følge av bedre tilgang på melkefett. Prisreduksjon på smør har gjort EU-smør mer konkurransedyktig på verdensmarkedet, og det

³ www.produivel.nl

⁴ Süddeutsche Butter- und Käse-Börse (SBKB)

⁵ Prisen på Gouda hentes inn gjennom milchwirtschaft.de. Cheddarprisen hentes gjennom EU Milk Market Observatory, mens for Emmentaler hentes priser på SBKB.

forventes økt eksport og også økt forbruk i EU. Produksjonen av ost i EU er stabil, og det forventes ikke større prisendringer. Hittil i 2019 har prisutviklingen for de «generiske» ostene (Gouda og Cheddar) vært stabil, mens Emmentaler-prisen har økt noe. Det legges til grunn at prisene som er hentet inn per september, også vil være representative for 2020.

Norske priser på meieriråvarer fastsettes normalt for et år av gangen. Som nevnt over påvirkes prisene blant annet av målprisøkninger i jordbruksoppgjøret og av satsene i prisutjevningsordningen for melk. Som representativ pris for norsk ost benyttet av industrien, legges det til grunn et gjennomsnitt av prisene på Norvegia og Jarlsberg.

2.2.1 Melkepulver

Internasjonal pris for SMP har hatt en relativt stor økning siden forrige satsfastsettelse blant annet på grunn av tomme intervensjonslagre og stor etterspørsel i EU. Økningen har vært i overkant av 6 kr/kg. Internasjonal pris for HMP 28 % og MP 20 % har økt med noe over 1 kr/kg siden forrige satsfastsettelse

Internasjonal pris som legges til grunn for satsfastsettelsen for 2020, er 28,00 kr/kg for HMP 28 %, 27,20 kr/kg for MP 20 % og 20,60 kr/kg for SMP.

De norske prisene på melkepulver har økt i etterkant av siste jordbruksoppgjør. På bakgrunn av prisutviklingen foreslås å øke tilskuddssatsen for HMP 28 % til 6,00 kr/kg for 2020, mens det for MP 20 % foreslås en sats på 5,80 kr/kg. For SMP foreslås å redusere satsen til 12,60 kr/kg.

2.2.2 Smør

Internasjonal pris som legges til grunn ved satsfastsettelsen, er for smør 35,50 kr/kg. Dette utgjør en reduksjon på 18 kr/kg sammenlignet med prisen lagt til grunn ved satsfastsettelsen for 2019. Prisen for norsk smør har økt fra forrige satsfastsettelse.

Prisutviklingen medfører at det nå er grunnlag for prisnedskrivning for smør. Tilskuddssatsen foreslås til 5,00 kr/kg i 2020.

2.2.3 Ost

Internasjonal pris for modnet ost til industri som legges til grunn ved satsfastsettelsen, er 34,90 kr/kg. Dette er en økning på ca. 1 kr/kg fra forrige satsfastsettelse. Norsk pris har også økt sammenlignet med prisen som ble lagt til grunn ved forrige satsfastsettelse.

Tilskuddssatsen for modnet ost til industri foreslås økt til 14,20 kr/kg for 2020.

2.3 Kjøttråvarer

Internasjonale kjøttpriser i markedet omfatter hele og halve slakt. Det finnes ingen internasjonale børser for sorteringsvarer som benyttes som råvare i RÅK-industrien. Prisene som legges til grunn for de forskjellige typene sorteringskjøtt, må derfor hentes inn av aktører som agerer som kjøpere i markedet og dermed får tilgang til disse prisene. De internasjonale

prisene er innhentet i september 2019. Trender og utvikling i prisene er basert på informasjon fra det europeiske markedet.

2.3.1 Storfekjøtt

For storfekjøttssortering 14 % legges en internasjonal pris på 32,20 kr/kg til grunn for fastsetting av PNS-satsen i 2020. Dette er 0,50 kr høyere enn prisen som ble lagt til grunn ved forrige satsfastsettelse. Prisbildet for storfekjøtt internasjonalt anses således som relativt stabilt.

Norsk pris på storfekjøttssortering 14 % har økt siden forrige satsfastsettelse. Det har tidligere vært liten sammenheng mellom endringer i PGE og prisen på storfekjøttssortering etterfølgende år. Planlagt endring i PGE er derfor, i likhet med tidligere år, ikke tatt hensyn til i beregningen av satsen for 2020.

Med utgangspunkt i prisutviklingen nasjonalt og internasjonalt foreslås det å øke PNS-satsen for storfekjøttssortering 14 % til 28,10 kr/kg i 2020.

2.3.2 Svinekjøtt

Den internasjonale prisen på svinekjøttssortering som legges til grunn for PNS-satsen, er 22,30 kr/kg. Dette er 8,60 kr/kg høyere enn prisen som ble lagt til grunn ved forrige satsfastsettelse. Økte priser på svinekjøtt skyldes bl.a. redusert produksjon og økt etterspørsel i det asiatiske markedet, og særlig Kina, som følge av utbruddet av afrikansk svinepest. EU anser at det er begrenset mulighet for å øke produksjonen i EU. Dette tilsier at prisen på svinekjøtt vil holde seg fortsatt høy eller øke noe.

I jordbruksoppgjøret 2019 ble målprisen for svinekjøtt videreført fra foregående avtaleår. Det er fortsatt slakt på reguleringslager, samtidig er det forventet et overskudd i det norske markedet i 2020. Prisen på norsk svinekjøttssortering 23 % har økt siden forrige satsfastsettelse.

Økt verdensmarkedspris tilsier at det ikke er behov for prisnedskrivning til svinekjøttssortering 23 %. Satsen foreslås satt til 0,00 kr/kg.

2.3.3 Fårekjøtt

I 2018 var det høy etterspørsel og lav tilgjengelighet på fårekjøtt i EU. Utbudet har blitt større gjennom 2019. Den internasjonale prisen på fårekjøttssortering som nå er lagt til grunn for fastsettelse av PNS-satsen, er 35,70 kr/kg. Dette er en nedgang fra fjorårets pris med over 7 kr/kg.

Den norske prisen på fårekjøttssortering har økt siden forrige satsfastsettelse.

Den nasjonale og internasjonale prisen tilsier at det ikke er grunnlag for prisnedskrivning til fårekjøttssortering i 2020. Satsen på 0,00 kr/kg foreslås derfor videreført.

2.3.4 Fjørfe kjøtt

Den internasjonale prisen på mekanisk utbeinet kjøtt av kylling (MUK) som legges til grunn for PNS-satsen, er 3,40 kr/kg. Siden forrige satsfastsettelse har prisen gått ned med 3,30 kr/kg. Den internasjonale prisen på annet fjørfe kjøtt enn MUK som legges til grunn for PNS-satsen, er 27,60 kr/kg. Denne prisen har økt med 13,30 kr/kg.

Det er høy etterspørsel etter fjørfe kjøtt av høy kvalitet, og lavere etterspørsel etter fjørfe kjøtt av lavere kvalitet i det europeiske markedet. Det er forventet at etterspørselen etter fjørfe kjøtt generelt vil øke.

De norske prisene på fjørfe kjøtt har hatt en svak økning i samme periode.

Prisgrunnlaget og markedsutsettene internasjonalt og nasjonalt tilsier at det er grunnlag for økt PNS-sats for MUK-kjøtt. Det foreslås en tilskuddssats på 5,60 kr/kg for 2020. For annet fjørfe kjøtt enn MUK foreslås at tilskuddssatsen reduseres til 8,40 kr/kg.

2.4 Råvarer av egg

Internasjonale priser på egg og eggprodukter har stabilisert seg på et lavere nivå etter den sterke prisveksten høsten 2017. Denne prisoppgangen kan tilskrives eggskandalen i Nederland sommeren 2017, der det ble funnet fipronil (insektmiddel) i egg.

Internasjonale priser som legges til grunn i vurderingen av nye PNS-satser, er 10,40 kr/kg for heleggmasse, 47,40 kr/kg for heleggpulver, 20,10 kr/kg for konserverte eggeplomme og vel 50 kr/kg for eggeplommepulver. De norske prisene er uendret siden forrige satsfastsettelse.

Dette innebærer at det er grunnlag for økt prisnedskrivning for heleggpulver, mens for de øvrige eggproduktene er kompensasjonsbehovet redusert siden forrige satsfastsettelse på grunn av økte internasjonale priser.

For heleggpulver foreslås økt sats til 31 kr/kg. For heleggmasse foreslås redusert sats til 8,60 kr/kg, mens for eggeplommepulver foreslås redusert sats til 10,70 kr/kg. For konserverte eggeplomme tilsier differansen i råvarepris mellom Norge og EU at det ikke er behov for prisnedskrivning for å sikre råvarepriskompensasjon. Gjeldende sats på 0,00 kr/kg foreslås videreført.

2.5 Potet og potetråvarer

I jordbruksoppgjøret 2019 økte målprisen på potet med 0,25 kr/kg fra 1. juli. Avrensprisen på 0,40 kr/kg ble videreført.

Det europeiske markedet for potet og prisnivået har de siste sesongene vært preget av reduserte avlinger på grunn av krevende værforhold.

Verdensmarkedsprisen på glukose har således økt siden forrige satsfastsettelse. Prisen på norsk glukose har økt like mye som den internasjonale prisen. På bakgrunn av dette foreslås det å videreføre satsen på 3,20 kr/kg.

For råvaren stivelse har internasjonal pris økt vesentlig mer enn norsk pris. Tilskuddssatsen foreslås derfor redusert til 1,80 kr/kg.

For råvaren mel og flak av poteter har norsk pris økt mer enn internasjonal pris. Tilskuddssatsen foreslås økt til 10,90 kr/kg.

3. ENDRINGER I EKSPORTSTØTTESATSENE FOR 2020

Satsene for eksportstøtte fastsettes med utgangspunkt i norske og internasjonale priser. De fleste råvarer er berettiget både prisnedskrivning og eksportstøtte, og for disse råvarene påvirkes satsen for eksportstøtte av nivået på prisnedskrivningssatsen. Eksportstøttesatsene blir derfor fastsatt etter satsene for prisnedskrivning, slik at de kompenserer for forskjellen mellom norske og internasjonale markedspriser, utover det prisnedskrivningssatsen dekker.

Eksportstøttesatser for 2020 vil derfor bli fastsatt på et senere tidspunkt, med utgangspunkt i de nye prisnedskrivningssatsene og markedspriser nasjonalt og internasjonalt.

4. ENDRINGER I VAREOMFANGET

4.1 Endringer i råvareomfanget for RÅK-ordningen

Ved forrige satsfastsettelse ble det bestemt at det skulle utredes om råvaren ost også skulle inkludere andre oster enn kun «modnet ost til industri». Forslaget kom fra TINE SA som ønsker å produsere "fast formet ost til industri" som er etterspurt i markedet, og som blant annet brukes på importerte pizzavarianter. Denne ostevarianten er ikke modnet, og således ikke tilskuddsberettiget innenfor RÅK-ordningen. Tine foreslår at forskriften endres slik at denne ostetypen også omfattes av tilskuddsordningen.

Landbruksdirektoratet har vurdert spørsmålet og tilrår at "fast formet ost til industri" inkluderes i råvareomfanget. Departementet slutter seg til denne vurderingen, og foreslår å inkludere "fast formet ost til industri" i råvareomfanget som er berettiget prisnedskrivning og eksportstøtte, jf. forskriften vedlegg 1. Satsen settes i tilfelle lik satsen for "modnet ost til industri", dvs. 14,20 kr/kg.

Endringen forventes i liten grad å påvirke bevilgningsbehovet i RÅK-ordningen, ettersom formet ost i utgangspunktet vil erstatte annen ost til industri.

4.2 Endringer i ferdigvareomfanget for prisnedskrivningstilskudd

Nortura har spilt inn en problemstilling om hvorvidt varmestabilt eggeplommepulver (VEP) skal tas inn i ferdigvareomfanget for prisnedskrivningstilskudd. Bakgrunnen er at import av denne varen kan komme til erstatning for avtak av norskproduserte eggeplommeprodukter, dvs. flytende eggeplomme, eggeplommepulver og varmestabilt eggeplommepulver.

VEP er i stor grad basert på eggeplommepulver, og har overlappende bruksområde som andre eggeplommeprodukter. Flytende eggeplomme og eggeplommepulver klassifiseres under posisjon 04.08 i tolltariffen med høy tollbeskyttelse, mens VEP er klassifisert som en RÅK-vare under varenummer 21.06.9098 med lav tollbeskyttelse. VEP kan dermed importeres til en vesentlig lavere toll enn de andre eggeplommeproduktene, noe som kan undergrave tollvernet for disse råvarene. Nortura viser videre til at norsk produksjon av VEP ikke har råvarepris-kompensasjon, og at import derfor også kan utkonkurrere norskprodusert VEP.

Departementet ser det som viktig for eggsektoren at konkurransekraften til norskproduserte eggeplommeprodukter ivaretas, slik at industrien kan fortsette å benytte norske råvarer i produksjon av for eksempel majones og majonesbaserte påleggssalater. Industriens behov for eggeplomme har i utgangspunktet vært relativt jevn fra år til år, men opplysninger fra industrien tilsier at det for eksempel i majonesbaserte produkter blir stadig vanligere å bytte ut flytende eggeplomme med VEP, spesielt i de billigste variantene.

Departementet foreslår derfor å inkludere varmestabilt eggeplommepulver i ferdigvareomfanget som kan motta prisnedskrivning. Denne endringen vil medføre en økning i bevilgningsbehovet på ca. 500 000 kroner.

4.3 Endringer i ferdigvareomfanget for eksportstøtte

Eksportstøtten i RÅK-ordningen er begrenset i WTO til 36,4 mill. kroner per år. For 2019 vil dette taket bli nådd i løpet av salgsmånedene oktober (utbetales i desember) som følge av økt eksport sammenlignet med tidligere år. Landbruksdirektoratet informerte aktørene i brev datert 25. oktober 2019 om at utbetalinger i 2019 vil "fryses" så snart WTO-taket var nådd. Det utestående tilskuddet vil bli utbetalt i januar 2020.

For 2020 ligger det an til utbetaling av eksportstøtte langt utover WTO-taket. De siste prognosene viser et støttebehov på i overkant av 60 millioner kroner⁶.

Departementet har vurdert muligheten for en reduksjon i XR-satser i 2020 for å overholde WTO-taket, men legger til grunn at dette vil bryte med prinsippet om råvarepriskompensasjon som er selve formålet med ordningen. Departementet ser det heller ikke som aktuelt å utbetale eksportstøtte på vanlig måte i 2020, frem til taket i WTO er nådd. Med de nåværende prognosene for støttebehov vil dette skje allerede i juli 2020. En slik løsning vil skape dårlig forutsigbarhet for den enkelte aktør og dermed store utfordringer for alle brukere av

⁶ Beløpet inkluderer overføringer fra tilskuddsberettiget salg i 2019, samt utbetalingsmåneder januar-desember 2020 (salgsmåned nov 2019-okt 2020).

ordningen. Slik departementet ser det, er det en totalt sett bedre løsning å redusere ferdigvareomfanget og dermed antall varer som mottar tilskudd.

I forbindelse med tidligere endringsforslag knyttet til ordningens vareomfang, har signalene fra RÅK-industrien vært at de viktigste varegruppene i det eksisterende vareomfanget må prioriteres. Departementet har vektlagt dette i sin vurdering av reduksjon i vareomfanget. Ettersom eksportstøtten skal avvikles fra 1. januar 2021, er ordningen inne i en avviklingsfase. I denne situasjonen mener departementet at bedrifter som over tid har skapt seg et marked for eksport i utlandet, som de har en ambisjon om å fortsette med etter bortfallet av eksportstøtte, bør prioriteres når vareomfanget reduseres i dette siste året.

Den sterke økningen i prognosert utbetaling av eksportstøtte for 2020, skyldes at det i løpet av det siste året har kommet nye produkter som tidligere ikke har vært eksportert. Dette er produkter som i stor grad er basert på eggråvarer, og klassifisert under varenummer 21.06.9098. Departementet ser at økningen i eksport av disse eggproduktene i 2019 har hatt en nær sammenheng med overproduksjonen av norske egg i samme periode. Slik departementet ser det, er det i strid med intensjonen bak denne tilskuddsordningen å benytte eksportstøtte til å regulere vekk overskudd av egg i det norske markedet. På denne bakgrunn foreslår departementet å ta eggprodukter klassifisert på varenummer 21.06.9098 ut av ferdigvareomfanget for eksportstøtte, se forskriften vedlegg 2. Etter departementets syn, vil denne løsningen best ivareta etablert eksport i utfasingsperioden av tilskuddet.

Departementet har vurdert om hele varenummer 21.06.9098 bør tas ut av vareomfanget eller kun eggprodukter klassifisert på dette varenummeret. For noen varenumre omfattet av ferdigvareomfanget i ordningen, gis det kun tilskudd til deler av varenummeret. Dette gjøres ved å ta et uttrekk fra varenummeret, markert med ex og varebeskrivelse.⁷ Selv om dette i enkelte tilfeller er nødvendig for å målrette tilskuddet, skaper det også et vanskeligere regelverk som øker risikoen for feil og som reduserer ordningens kontrollerbarhet. I tillegg til de overnevnte eggproduktene, omfatter varenummer 21.06.9098 kun produkter som i relativt liten grad eksporteres med eksportstøtte i dag. Utbetalinger til disse varene utgjorde i 2018 kun ca. 80 000 kroner. Ut fra forvaltningsmessige hensyn har departementet derfor konkludert med at hele varenummer 21.06.9098 bør tas ut av vareomfanget for eksportstøtte i avslutningsåret 2020.

Det foreslås å ta varenummer 21.08.9098 ut av ferdigvareomfanget for eksportstøtte. Dette vil redusere prognosert utbetaling for 2020 med ca. 25 millioner kroner.

5. IVERKSETTELSE

De nye tilskuddssatsene i RÅK-ordningen, endringene i ferdigvareomgang, samt justeringer i råvarelisten, vil gjelde fra 1. januar 2020.

⁷ For eksempel ex 19.01.2097 ustekt pizza.

Med hilsen

Henrik Einevoll (e.f.)
avdelingsdirektør

Sigurd Siem
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Tabell 1: Forslag til PNS-satser i RÅK-ordningen for 2020.

NR	Råvare	Gjeldende sats 2019	Forslag ny sats PNS
1100	Helmelk flytende	1,80	2,20
1200	Skummet melk flytende	2,40	2,10
1300	Yoghurt	4,60	4,80
1500	Kondensert melk fet	1,80	2,40
1550	Kondensert melk mager	3,70	2,40
1600	Helmelkpulver 28%	5,70	6,00
1601	HMP 28 % til iskrem	0,00	0,00
1650	Melkepulver 20%	5,70	5,80
1651	Melkepulver 20% til iskrem	0,00	0,00
1700	Skummetmelkpulver	17,50	12,60
1701	SMP til iskrem	0,00	0,00
1750	Yoghurtpulver	0,00	0,00
1800	Kjernemelkpulver	-	0,00
2100	Fløte	5,30	12,30
2101	Fløte til iskrem	0,00	0,00
2300	Rømme	3,60	10,40
2400	Helmelkpulver 35%	8,30	12,80
2440	Fløtepulver 42%	10,00	16,10
2450	Fløtepulver 55%	0,00	11,00
3200	Mysepulver	6,80	7,70
3201	Mysepulver til iskrem	0,00	0,00
5100	Smør	0,00	5,00
5101	Smør til iskrem	0,00	0,00
5300	Smørrolje	0,00	6,50
6100	Modnet ost	13,60	14,20
ny	Fast formet ost	-	14,20
6200	Ostepulver	-	-
11100	Heleggmasse	10,50	8,60
11200	Heleggpulver	30,20	40,00
12100	Eggeplomme konservert	0,00	0,00
12200	Eggeplommepulver	11,40	10,70
20300	Bygg	-	-
20400	Havre	-	-
21100	Kli av hvete, rug, bygg og havre	-	-
22300	Mel og flak av bygg	-	-
22400	Mel, flak og gryn av havre	-	-
30100	Poteter	0,00	0,00
31200	Mel og flak av poteter	9,90	10,90
32100	Potetstivelse	5,80	1,80

40200	Glukose, glukosesirup (dekstrose)	3,20	3,20
70750	Svinekjøttssortering 23%	0,70	0,00
71400	Storfe kjøttssortering 14%	26,10	28,10
73000	Fårekjøttssortering 25%	0,00	0,00
74000	MUK-fjørfe	2,10	5,60
74200	Fjørfe, annet enn MUK-fjørfe	20,80	8,40